

Hướng dẫn giải bài 1 trang 111 SGK Địa lí 12

Đề bài

Hãy lấy ví dụ chứng minh rằng các điều kiện tự nhiên tạo ra nền chung của sự phân hóa lãnh thổ nông nghiệp, còn các nhân tố kinh tế - xã hội làm phong phú thêm và làm biến đổi sự phân hóa đó?

Lời giải chi tiết

* Các điều kiện tự nhiên tạo ra nền chung của sự phân hóa lãnh thổ nông nghiệp :

- Sản xuất nông nghiệp phụ thuộc vào các nhân tố tự nhiên, đặc biệt là đất và khí hậu. Vì vậy, trong điều kiện sản xuất bình thường, các nhân tố này chi phối và tạo nên sự phân hóa lãnh thổ rõ nét ở nước ta.

+ Nước ta có hai nhóm đất chính là feralit ở miền núi thích hợp trồng cây công nghiệp lâu năm và đất phù sa ở đồng bằng thích hợp trồng cây lương thực, thực phẩm. Vì vậy trên cả nước đã hình thành vùng chuyên canh cây công nghiệp lâu năm ở Trung du miền núi Bắc Bộ và hai vùng trọng điểm sản xuất lương thực là ĐBS. Hồng và ĐBS. Cửu Long.

+ Khí hậu nước ta sự phân hóa đa dạng, tạo nên sự phân hóa mùa vụ giữa các vùng và đa dạng về cơ cấu cây trồng.

VD. Đông Nam Bộ và Tây Nguyên khí hậu nhiệt đới, nắng nóng có thể mạnh là cây công nghiệp nhiệt đới (cà phê, cao su, điều..) và hoa quả nhiệt đới (sầu riêng, măng cụt, chôm chôm..).

Trung du miền núi Bắc Bộ có thể mạnh là cây công nghiệp cận nhiệt và ôn đới (chè, sô, hồi, quế...), hoa quả ôn đới (táo, lê, đào).

- Các nhân tố kinh tế - xã hội làm phong phú thêm và biến đổi sự phân hóa đó :

+ Các nhân tố kinh tế - xã hội tạo ra sự phân hóa thực tế sản xuất nông nghiệp của từng vùng. Việc du nhập thêm các giống cây trồng vật nuôi mới (nhờ áp dụng khoa học kĩ thuật vốn đầu tư) đã làm phong phú thêm các giống cây trồng, vật nuôi vốn đã có ở nước ta.

VD. Phía núi Tây Nghệ An và Điện Biên được áp dụng trồng cây cà phê bước đầu đã mang lại năng suất nhất định cho vùng.

Thành tựu khoa học kĩ thuật tạo ra nhiều giống lúa mới chịu lạnh, chịu hạn, chống sâu bệnh làm phong phú thêm mùa vụ ở nước ta.

+ Ảnh hưởng lớn đến sự phát triển, làm thay đổi phân bố sản xuất. Khi đã trở thành nền nông nghiệp hàng hóa, thì các nhân tố kinh tế - xã hội tác động rất mạnh, làm cho sự chuyển biến thêm rõ nét.

VD. Trước đây, các cơ sở chế biến chỉ phân bố xa các vùng canh tác cây trồng, hiện nay các cơ sở chế biến đã phân bố gần các vùng chuyên canh, thuận lợi cho khâu thu hoạch sản xuất và bảo quản.